

Progresjonsplan Steinerud barnehage 2023

Lørenskog
kommune

Fagområde: Kommunikasjon, språk og tekst

Lørenskog
kommune

Kommunikasjon, språk og tekst

1-2 år

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

Prosessmål og fokus 1-2 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<p>Barna skal møte et variert språkmiljø og få erfaring med å uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.</p> <p>Barna skal møte et mangfold av eventyr, fortellinger, rim, rytme og sanger.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barna skal møte tilstedeværende voksne som setter ord på omgivelsene rundt oss. • Vi bruker eventyr aktivt i vårt språkarbeid gjennom dagen. • Vi bruker språket aktivt i hverdagssituasjoner. • Barna har tilgang til bøker og de ansatte er tilgjengelige for å lese med barna. • Vi sikrer at alle barn blir lest for gjennom organiserte lesestunder. • De ansatte utvider samtalene med barna, lytter til barna og lar barna snakke. De ansatte hjelper barna til å finne de ordene de trenger. • De ansatte bruker et variert repertoar av sanger, rim og regler.	<ul style="list-style-type: none"> • Lytte og vente på tur • Vrimlebok • Lesegrupper • Enkle puslespill • Bruke konkrete • Sangleker med turtaking • Bildebøker • Bruke ord og begreper bevisst i hverdagen • Språksamlinger • Språkposer • Synge sanger	<ul style="list-style-type: none"> • Rim og regler • Bytte ut bøker jevnlig • Puslespill og Lotto • Sanger med bilder • Kjenne igjen egen bokstav • Øve munnmotorikk • Dramatisere • Bilder av barna med navn på • Henge opp rim og regler • Faste sanger/regler til faste aktiviteter • Kjenne igjen navnet sitt • Klappe stavelser i navn • Villkatten

Kommunikasjon, språk og tekst

3-4 år

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

Prosessmål og fokus 3-4 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Barna blir lest for og fortalt eventyr. • Barna lytter til lyder og rytmer i språket. • Barna oppmuntres til å tulle med språket. • Barna får kjennskap til tallsiffer og bokstaver. • Barna har gode samtalepartnere i de voksne, og det legges til rette for strukturerte barnesamtaler om innhold i hverdagen. • Barna lærer enkle sanger, og rim og regler. • Barnas forventes å kunne lytte og vente på tur. • Barna oppmuntres til å sette ord på følelser. • Barna oppfordres til å lekeskrive.	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke biblioteket • Lydbøker • Lage fortellinger digitalt og på papir • Eventyrboks • Mimeleker • Kle seg ut • Dramatisere eventyr • Bruke kroppen til å uttrykke seg • Lesegrupper • Alfabetsangen • Rimelotto • Følelsesbilder / kort • Følge oppskrift når vi baker • Leke med stavelser • Tulle med språket • Rime med navn og ord i dagligsituasjoner	<ul style="list-style-type: none"> • Tall- og språksprell • Gå på bokstavjakt • Føleboks • Bruk av iPad (ordlek, salaby, my memo, Puppet pals og Bookcreator) • Rollelek om skole • Gåter og vitser • Fokus på stavelser i navn, klappe • Kjenne igjen og skrive navnet sitt • Kims lek • Spille spill • Eventyr • Gjenfortelling, ansatte skriver ned • Laminere bokstaver • Lese enkle bøker uten bilder • Spille Villkatten

Kommunikasjon, språk og tekst

5-6 år

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

Prosessmål og fokus 5-6 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Barna blir lest for og fortalt mer avanserte eventyr og lengre bøker. • Barna får dikte sine egne historier. • Barna får erfaringer med tall, bokstaver og grunnleggende begreper. • Skrive navnet sitt. • Barna får kjennskap til alfabetet. • Barna blir oppfordret til å tørre og ta ordet i en gruppe. • Barnas språkhumor videreutvikles. • Barna oppfordres til i større grad å løse konflikter uten hjelp av voksne. • Barna reflekterer rundt hvordan vi snakker til/med hverandre. • Vi oppmuntrer til å hevde egne meninger og lytte til andres.] • Barna blir gjort kjent med sammenhenger og vi tar med barna på digitale prosesser.	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke biblioteket • Lydbøker • Lage digital fortelling • Eventyrboks • Lesegrupper • Rimelotto • Tegne en historie • Bruke iPad (ordlek, salaby, my memo, Puppet pals, Bookcreator) • Lage egne spill • Elle-melle • Barna tar bilder • Bruke språk og bilder for å fortelle en historie	<ul style="list-style-type: none"> • Lage avis • Gi konstruktive tilbakemeldinger • Lage dikt • Rekke opp hånda • Lage egen bok • Ukens tall og bokstav • Pusle bokstaver til ord • Laminerte bokstaver • Lage kunstutstilling med bilder barna har tatt • Ulike språk og dialekter • Nettvett • Spill: Villkatten og Alias

Fagområde: Kropp, bevegelse, mat og helse

Lørenskog
kommune

Kropp, bevegelse, mat og helse

1-2 år

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn opplever bevegelsesglede, matglede og matkultur, mental og sosial velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de får være i bevegelse, lek og sosial samhandling og opplever motivasjon og mestring ut ifra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

Prosessmål og fokus 1-2 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<p>Barna skal få allsidige bevegelses erfaringer både inne og ute.</p> <p>Barna skal oppleve matglede samt få erfaring med gode vaner, holdninger og hygiene.</p> <p>Barna skal få mulighet til ro og hvile i løpet av dagen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi legger til rette for sanseopplevelser og kroppslig lek tilpasset alder og funksjonsnivå både inne og ute. • De voksne legger til rette for glede rundt måltidene slik at alle barn får oppleve dette. • De voksne legger til rette for sunne måltider og er bevisste på egne holdninger. • Turdager der vi fokuserer på forskjellige motoriske aktiviteter • Aktive voksne som deltar i barnas lek og er rollemodeller for barna.	<ul style="list-style-type: none"> • Være med på matlaging (trille ut boller, forme, røre, kjevle, smake) • Bruke bamse til å vise tannpuss • Tannpusseviser • Øve på å rulle • Kaste ballonger • Hoppe, rulle, krype og danse • Toddlerlek • Turer i ulendt terreng • Være aktiv på ulike underlag • Føleboks • Ulike smaker • Bilder av hender og føtter • Sanger og regler • Bruk av iPad: Memoria • Laminerte bilder av håndvasksituasjonen • Sklie • Tjukkas	<ul style="list-style-type: none"> • Snakke om kroppens ulike funksjoner • Likheter og ulikheter jente/gutt • Bruke fallskjerm • Hinderløype ute/inne • Barns seksualitet • Snakke om sanser • Lage sanseboks • Rutiner med håndvask • Lottospill om mat og kroppsdeler • Minirøris • Terning med bilde av ulike kroppsdeler • Lage hånd/fotavtrykk • Smake ulike mattyper • Hvor kommer maten fra? • Fra mat til munn, så og høste • Lage fruktfat og benevne frukt • Øve på å smøre selv • Bli kjent med egen kropp og bruksområder

Kropp, bevegelse, mat og helse

3-4 år

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn opplever bevegelsesglede, matglede og matkultur, mental og sosial velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de får være i bevegelse, lek og sosial samhandling og opplever motivasjon og mestring ut ifra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

Prosessmål og fokus 3-4 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Barna oppmuntres til å gå på do selv. • Barna oppmuntres til å smøre mat selv, og smake på alt. • Barna oppmuntres til å kle på seg selv. • Barna er med på aktiviteter og leker som skaper kroppsbevissthet; balanse, sanseløype, hoppe osv. • Barna blir gjort bevisste på kroppens funksjoner. • Barna blir gjort bevisste på gode holdninger og kunnskap om hygiene. • Barna får kunnskap om hvor maten kommer fra.	<ul style="list-style-type: none"> • Være med på større del av matlagingsprosessen • Karius og Baktus • Besøk av tannhelsetjenesten • Få utstyr og leke • Plakater med ja og nei mat • Bøker: Sukkerkok i hodet • Øve på å rulle, hoppe, krype, danse • Føleboks • Ulike smaker med bind for øynene • Turer • Hinderløype inne/ute • Gå på tur, naturlig øve på balanse • Henry førstehjelpsdukke • Hånd / fotavtrykk • Samling om egne følelser • Bake • Lage grønnsaksfjes • Lage smoothie	<ul style="list-style-type: none"> • Regelleker • Fallskjerm • Likheter og ulikheter • Barns seksualitet • Sanseboks • Skjelettet Leif • Snakke med barna om gode og vonde hemmeligheter • Mitt valg • Håndvask • Lottospill om mat og kroppsdel • Minirøris • Terninger med kroppsdel • Idrettsdag • Gårdsbesøk • Smaksstasjoner • Koordinasjonsøvelser • Hva skjer med maten når vi har spist den? • Kroppslig lek på aktivitetsrom

Kropp, bevegelse, mat og helse

5-6 år

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn opplever bevegelsesglede, matglede og matkultur, mental og sosial velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de får være i bevegelse, lek og sosial samhandling og opplever motivasjon og mestring ut ifra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

Prosessmål og fokus 5-6 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Barna forventes å være selvstendige ved dobesøk, måltid og påkledning. • Barna øver på å holde orden på sine egne saker. • Barna får mulighet til å tilegne seg grunnleggende ferdigheter i skigåing, skøyter, hoppe strikk og tau, klatring, stupe kråke osv. • Barna blir gjort bevisste på kroppens behov og et variert kosthold. • Barna får kunnskap om og et forhold til personlig hygiene. • Barna får kunnskap om kroppen og respekt for andres kropp. • Veien fra mat til måltid.	<ul style="list-style-type: none"> • Være med på større del av matlagingsprosessen • Karius og Baktus • Besøk av tannhelsetjenesten • Få utstyr og leke • Plakater med ja og nei mat • Bøker: Sukkerkok i hodet • Kunnskap om mat som gir god energi og hvilken mat som gir kort energi • Øve på å rulle, hoppe, krype, danse • Føleboks • Ulike smaker med bind for øynene • Turer • Hinderløype inne/ute • Gå på tur, naturlig øve på balanse • Sykkeldag	<ul style="list-style-type: none"> • Eksperimenter: Bakterier og brødsriver • Førstehjelp: Henry • Lage iMovie • Regelleker • Fallskjerm • Likheter og ulikheter • Barns seksualitet • Sanskeboks • Skjelletet Leif • Snakke med barna om gode og vonde hemmeligheter • Mitt valg • Håndvask • Lottospill om mat og kroppsdeler • Minirøris • Terninger med kroppsdeler • Bake

Fagområde: Kunst, kultur og kreativitet

Lørenskog
kommune

Kunst, kultur og kreativitet

1-2 år

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Prosessmål og fokus 1-2 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<p>Å være sammen om å skape og oppleve kunstneriske og kulturelle uttrykk.</p> <p>Barna tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for at barna får kjennskap til ulike materialer, brukt sansene gjennom hverdagen og varierte formingsaktiviteter. • Barnas prosesser og produkter blir dokumentert på vegger, i tak, på vindu og gjennom bilder. • Legge til rette for lek og skapende virksomhet. • Personalet støtter barnas kreative aktiviteter.	<ul style="list-style-type: none"> • Leire • Dans, musikk, instrumenter • Sangleker • Kunstutstilling • Klappesang m/ rytme • Bli kjent med ulike teksturer • Modellkitt • Fingermaling • Bli kjent med ulike materialer	<ul style="list-style-type: none"> • Bjørnen sover • Apper: Bloom, Air • Musikkgruppe med dans • Se film av seg selv som danser • Male med ulike redskap • Dramatisere eventyr • Primærfarger • Male i snøen

Kunst, kultur og kreativitet

3-4 år

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Prosessmål og fokus 3-4 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Barna får erfaring med ulike materialer og flere teknikker. • Barna blir introdusert for mer avanserte bevegelsessanger og får mulighet til å leve seg inn i roller. • Barna får erfaring med å kommunisere med visuelle uttrykk. • Barna blir kjent med ulike kulturuttrykk, som dikt, eventyr, sang osv. • Barna drar på museumsbesøk.	<ul style="list-style-type: none"> • Lage pensler av naturmaterialer • Leire • Sangleker • Forming • Farger • Musikk, instrumenter • Eventyr • Regelleker • Modellkitt • Maske til karneval • Potetrykk, epletrykk, appelsintrykk på tekstiler	<ul style="list-style-type: none"> • Male med føttene • Minirøris • Kunstutstilling • Lage sang • Book creator • Male bilde etter musikk • Dramatisere • Male med ulike ting • Blanding av farger • Utkledning

Kunst, kultur og kreativitet

5-6 år

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Prosessmål og fokus 5-6 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Barna uttrykker tanker og opplevelser ved hjelp av ulike teknikker og materialer. • Barna dramatiserer eventyr og fortellinger. • Barna oppmuntres i større grad til å ta ordet i grupper. • Barna skaper egne historier. • Barna får kunnskap om eventyrenes plass i norsk kulturtradisjon. • Barna får mer bakgrunnsstoff i forhold til de kulturuttrykkene de blir presentert for (museumsbesøk, informasjon om forfattere).	<ul style="list-style-type: none"> • Redesign • Leire • Fortellertradisjoner • Forming • Musikk • Eventyr/drama • Sangleker • Snekre • Norske eventyr • Fargesirkel	<ul style="list-style-type: none"> • Bilde av forfattere • Lage skuespill • Lage egen modellkitt • Kunst knyttet til andre kulturer • Lage instrumenter • Lage rytmeinstrumenter av tre som kan festes på gjerdet • Fredagsdisco • Dramatisere • Male et maleri på lerret

Fagområde: Natur, miljø og teknologi

Lørenskog
kommune

Natur, miljø og teknologi

1-2 år

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

Prosessmål og fokus 1-2 år

De ansatte skal legge til rette for at barna får et mangfold av naturopplevelser slik at barna opplever naturen som arena for lek og læring.

Barna skal forske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener og ha begynnende forståelse for dyr og dyreliv i naturen.

- Voksne og barn går på turer i naturen og er undrende og utforskende.
- Vi bruker digitale verktøy, f.eks. lupe.
- Barna får undre seg og utforske naturen sammen med de voksne.
- Barna får bruke sansene og opplever endringene i årstidene gjennom å være ute i all slags vær.
- Barna får en begynnende miljøbevissthet gjennom å oppleve at de voksne tar vare på miljøet.

Forslag til konkrete aktiviteter:

- Sjøppelsortering
- Kaste matavfall
- Værkalender
- Hva må vi ha på av klær
- Bruke lupe på tur
- Lage barkebåt
- Arbeid med Grønt Flagg etter temahefte om Ida og Markus (se egen plan)
- Årstidskalender
- Pinnedukker
- Pinnedyr
- Male med naturmaterialer
- Sanseopplevelser kald og varm
- Sporløs ferdsel i natur

Natur, miljø og teknologi

3-4 år

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

Prosessmål og fokus 3-4 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Barna får en begynnende forståelse av begreper som omhandler de forskjellige årstidene. • Barna utforsker nærmiljøets mangfoldige plante -, dyre - og insektsliv. • Barna får erfaring med diverse redskaper, som for eksempel kniv og sag.	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeid med Grønt Flagg etter temahefte om Ida og Markus (se egen plan) • Blekkulf • Miljøagentene • Sjøppelkunst • Eksperimenter • Sjøppelplukking i nærmiljø • Bruk av lupe • Sesongorienterte turer • Følge årstidenes forandringer med bilder	<ul style="list-style-type: none"> • Lage meiseboller og fulgemat • Insektsfelle • Insektshotell • Male på tre/stein • Miljøvern • Forstørrelsesglass • Bli naturforsker • Lære om sopp • Eventyr i skogen • Sette poteter • Se på flaskesortering • Sporløs ferdsel i natur • Plante grønnsaker, urter og blomster

Natur, miljø og teknologi

5-6 år

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

Prosessmål og fokus 5-6 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Barna blir mer kjent med naturens endringer gjennom de forskjellige årstidene. • Barna får nærmere kjennskap til samspill og sammenhenger i naturen. For eksempel; - hvor maten kommer fra - miljøvern og kildesortering. • Barna får en smakebit på enkel fysikk og kjemi gjennom eksperimenter. • Barna får kjennskap til menneskets livssyklus. • Barna er med i barnehagens miljøråd.	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeid med Grønt Flagg etter temahefte om Ida og Markus (se egen plan) • Blekkulf • Miljøagentene • Eksperimenter • Spikkesertifikat • Bruk av lupe • Så noe som gror fort • Fiskefeller • Insektsfelle • Terrarium • Sortere søppel • Følge årstidene • Laminere blader, finne de igjen i naturen	<ul style="list-style-type: none"> • Lage meiseboller og fuglemat • Insektshotell • Male naturbilder, det vi ser • Søppelkunst • Mat på tur • Forsker fabrikken • Snekre fuglekasse • Lære om sopp • Grave ned youghurtbeger med mat • Følge et tre gjennom årstidene • Hvilke planter og dyr har vi • Gjenbruk

Fagområde: Antall, rom og form

Lørenskog
kommune

Antall, rom og form

1-2 år

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Prosessmål og fokus 1-2 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<p>Barna får en begynnende forståelse for matematiske sammenhenger.</p> <p>Ansatte stimulerer barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevisste voksne som bruker matematiske begreper som tall, former og symboler i hverdagen. • Barna får erfaring med å sortere og sammenligne gjennom lek og hverdagsaktiviteter. • Voksne styrker barnas evne til problemløsning og nysgjerrighet ved å ta utgangspunkt i barnas interesser.	<ul style="list-style-type: none"> • Lottospill • Memospill • Aktiviteter med terning • Formjakt • Legge enkle puslespill • Parkopling, to og to like • Øve på telling • Bilder av tall • Telleregler • Trene begreper (over, under, først, sist, liten, stor, mellom og stor) ved hjelp av eventyr • Talltull: henge opp tall, gjøre forskjellige ting etter hvilket tall vi er på • Bruke fallskjerm til å sortere farger • Symmetri: Speiling, bruke kroppen til å se at den er symmetrisk • Hjelp å dekke bord • Lage mat etter enkle oppskrifter • Lære preposisjoner gjennom eventyr	<ul style="list-style-type: none"> • Stor terning: tall og bevegelser kombineres • Sortere etter farge, størrelse • Kims lek med farger og former • Mattedag • Bruke redskaper til måling • Lage sirkler og former med pinner og steiner • Forskjell mellom tung og lett, hvem kommer først ned på bakken, i sklia etc. • Lego/duplo • Telle 1-2-3 • Lære enkle former • Geitekillingen • Konstruksjonslek med klosser • Leke med former, ha de synlig på avdelingen • Legge alle skoene i en haug, finne par • Tall på gulvet

Antall, rom og form

3-4 år

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Prosessmål og fokus 3-4 år

- Barna spiller spill med ulike geometriske former og farger.
- Barna får erfaringer med grunnleggende begreper f.eks over, under, først, sist, liten, stor, mellom.
- Barna leker hvor de må orientere seg i rommet.
- Barna får kunnskap om farger, og hvordan blande farger.
- Barna får kjennskap til ukedagene.

Forslag til konkrete aktiviteter:

- Mattesti
- Skattejakt
- Terningspill
- Memospill
- Lotto
- Formjakt
- Lage egne puslespill
- Finne mønster
- Apper: telle
- Eksperimenter f.eks tetthetssirkel
- Utvide eventyr i forhold til aldersgruppe. Trekke inn flere ting, fordype seg
- Talltull
- Sortere farger ved bruk av fallskjerm
- Fargelegge symmetriske mønster
- Lage mat etter oppskrifter
- Være med å handle
- Øve preposisjoner
- Terning til å kombinere tall og bevegelse
- Sortering
- Brettspill
- Sneglespill
- Tallsprell
- Mattekista
- Mattepakken
- Mattedag
- Måle med målbånd, linjal
- Lage sirkler og former med pinner og steiner
- Tellekorpset på NrK super
- Forskjell mellom tung og lett, kort og lang
- Klippe ut ulike former, lage bilder
- Regler om klokke (klokka ett var jeg mett, klokka to..)
- Lage heksegryte med antall av forskjellige gjenstander
- Lego/duplo
- Ukas barn
- Konkreter ute med vekt, volum osv
- Geometriske puslespill
- Dag, dato, mnd, vær
- Tellesanger
- Sølekjølken med oppskrifter
- Lage vekt med kleshenger
- Formkort
- Samling med begreper
- Butikklek

Antall, rom og form

5-6 år

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Prosessmål og fokus 5-6 år

- Vi leker og spiller spill som forutsetter grunnleggende forståelse av begreper, former, tall og størrelsesforhold.
- Barna utvider repertoaret med grunnleggende begreper med for eksempel; høyre/venstre, vannrett/loddrett.
- Barna får erfaringer med avstand, vekt og volum.
- Barna får kjennskap til måneder og årstider.

Forslag til konkrete aktiviteter:

- Mattesti
- Skattejakt
- Terningsspill
- Memospill
- Lottospill
- Formjakt
- Lage puslespill
- Finne mønster
- Mandala
- Bruke kalender
- Eksperimenter
- Eventyr
- Talltull
- Fallskjerm
- Lage mat, måle og veie
- Preposisjoner
- Terning
- Sortere etter farge og størrelse
- Tallsprell
- Baking med oppskrift
- Male former på lerret
- Mattekisten
- Mattepakken
- Måle gjenstander
- Tellekorpset på NRK super
- X, kodetropp o, You Tube
- Lære klokka
- Paradis ute
- Bowling
- Gjemsel
- Bingo
- Årstid
- Lage kart over barnehageområdet
- Dekke bord, telle
- Uno
- Brettspill
- Mengde/bredde
- Årstidstre
- Butikklek
- Måling
- Geometriske former
- Måle med tau rundt tre

Fagområde: Etikk, religion og filosofi

Lørenskog
kommune

Etikk, religion og filosofi

1-2 år

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold.

Prosessmål og fokus 1-2 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<p>Barna undrer seg over viktige spørsmål.</p> <p>Barna får en begynnende forståelse for vennskap, toleranse og respekt for andre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barna blir sunget og lest for, i bøker og sanger med aktuelt innhold. • Barna blir introdusert for opplevelser og tradisjoner knyttet til merkedager og høytider. • Barna får innsikt i religion og livssyn representert i barnegruppa. • Vi leser vennebøker. • De ansatte støtter barna i konflikthåndtering. • Barna øver på å vente på tur, dele med hverandre og trøste hverandre.	<ul style="list-style-type: none"> • Øve på å sette ord på følelser • Gjenkjenne følelser • Filosofere over hvordan vi er med hverandre • Empati • Vennskap • Undre seg sammen med barna • Tilstedeværende voksne • Nelly og Hamza • 10 små vennebøker • Steg for steg • Bøker om høytider i ulike kulturer: God vesak! God jul! God ID! God Hanukka og God Divali!	<ul style="list-style-type: none"> • FN-dag • Markere høytider • Fokus på nytt liv • Lære om rett og galt • Mitt og ditt • Dele • Turtaking • Se og bli sett • Speile barnas reaksjoner • Anerkjenne følelser • Bøker om forskjellighet • Markere samefolkets dag med tilhørende aktiviteter

Etikk, religion og filosofi

3-4 år

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold.

Prosessmål og fokus 3-4 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Barnas undringer blir møtt med åpent sinn. • Barna oppmuntres til å vise respekt og solidaritet overfor hverandre. • Barna reflekterer over rett og galt. • Barna får innsikt i og lærer om hvor tradisjoner / høytider kommer fra. • Barna får innsikt i religion og livssyn representert i barnegruppa.	<ul style="list-style-type: none"> • Rollespill om hvordan vi er mot hverandre • Vennskap • Nelly og Hamza • 10 små vennebøker • Steg for steg • Påskevandring, besøk i kirka • Snakke om ulike religioner • Fortellinger fra ulike religioner/kulturer • Markere høytider og tradisjoner • Bøker om høytider i ulike kulturer: God vesak! God jul! God ID! God Hanukka og God Divali! • Markere samefolkets dag med tilhørende aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • FN –dag • Vennesamling • Regnbueløven • Konflikthåndtering • Kjennskap til ulike religioner i barnehagen • Filosofiske samtaler • Etske regler • Ingen utenfor • Oversette eventyr fra morsmål • Komplimentstol • Lage bildebok om hvem jeg er

Etikk, religion og filosofi

5-6 år

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold.

Prosessmål og fokus 5-6 år

- Barna får erfaringer med at forskjellighet og uenighet er ok.
- Barna får innsikt i at andre barn opplever verden på en annen måte enn seg selv.
- Barna lærer å inngå kompromisser.
- Barna filosoferer rundt liv og død.
- Barna får nærmere kjennskap til historien bak de ulike høytidene og tradisjonene.
- Barna får innsikt i religion og livssyn representert i barnegruppa.

Forslag til konkrete aktiviteter:

- Rollespill om hvordan vi er mot hverandre
- Vennskap
- Nelly og Hamza
- 10 små vennebøker
- Steg for steg
- Påskevandring, besøk i kirka
- Snakke om ulike religioner
- Fortellinger fra ulike religioner/kulturer
- Markere høytider og tradisjoner
- Bøker om høytider i ulike kulturer: God vesak! God jul! God ID! God Hanukka og God Divali!
- Knutemor
- Rulle over hverandre
- Si fine ord til hverandre
- Lære om at vi er forskjellige (utseende, tro osv.)
- Alle skal være med
- FN –dag
- Vennesamling
- Regnbueløven
- Konfliktåndtering
- Kjennskap til ulike religioner i barnehagen
- Etske regler
- Oversette eventyr fra morsmål
- Komplimentstol
- Lage bildebok om hvem jeg er
- Boka Selvhjelp for barn
- Rollelek/skuespill om vennskap
- Respekt for små krypdyr
- Finne ting som lever og ikke lever på tur
- Tur til kirka
- Filosofiske samtaler
- Filosofere over hva som er en god venn
- Markere samefolkets dag med tilhørende aktiviteter

Fagområde: Nærmiljø og samfunn

Lørenskog
kommune

Nærmiljø og samfunn

1-2 år

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Prosessmål og fokus 1-2 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<p>Barna går på tur i nærmiljøet for å bli kjent.</p> <p>Barna får en begynnende forståelse for demokrati og samfunn ved å lytte og diskutere i lek. Barna får erfaring med at eget og andres synspunkt og tanker er viktige.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi går turer i nærmiljøet. • Barna blir sett og lyttet til, og får medvirke i sin egen hverdag. • Barna reiser med kollektiv transport. • Barna oppmuntres til å medvirke i sin egen hverdag, ved oppmerksomme voksne. • Barna får erfaringer med å være Ukas barn: Være med å hente tralle og dekke bord. • Familien min.	<ul style="list-style-type: none"> • Dagens / ukas barn • Delta i oppgaver som å dekke bord o.l • Arrangere høstmiddag • Fellessamlinger på tvers av avdelinger • Hjertesamling • Gå turer i nærmiljøet (skole, butikk) • Tur til biblioteket • Se på ulike bilder av tog / bil / lastebil	<ul style="list-style-type: none"> • Besøk av ulike kjøretøy • Bruke kart på turer, enkle kart / skattekart med bilder av hvor vi skal på tur • Lage bok/hus av familien med bilder • Bruke sanger om inneholder navnene til barna: Blomster små, Ri, ri på islandshest... • Bruke refleksevest når man er utenfor barnehagens område

Nærmiljø og samfunn

3-4 år

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Prosessmål og fokus 3-4 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Barna går på hjemmebesøk. • Barna drar på bibliotek - og museumsturer. • Barna får medvirke i egen hverdag ved at ønsker ift. tema, lek og innhold. Idéer blir løftet opp av aktivt lyttende voksne. • Barna danner en bevissthet rundt at vi er en del av et fellesskap. • Barna deltar i lekegrupper med barn i samme alder. • Barna får erfaringer med solidariske handlinger. • Blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer . • Kjennskap til minoritetsgrupper.	<ul style="list-style-type: none"> • Dagens / ukas barn • Lekegrupper • Ta ansvar for de yngre • Lesevenn (pensjonister som leser for barna) • Barnas rettigheter (Skuespill, sanggruppe, rollelek, bruk av konkrete) • Hjertesamling • Lage oversikt over Lørenskog med bilde av hvor den enkelte bor • Turer i nærområdet: Tog, buss, skole, butikk, bibliotek, frisør, tannlege, bensinstasjon • Barnehagen som samfunnsinstitusjon: Hvem jobber her, hvem bestemmer, hva gjør vi?	<ul style="list-style-type: none"> • Norge som samfunn: Hvem bestemmer, hva er demokrati? • Bilder av nærområdet med på tur/skattejakt • Begynnende forståelse av trafikkregler: hjelm, refleks, gå over veien • Bruke etternavn, navn på søsken o.l i samlinger og samtaler • Lage digital fortelling om familien min • Bruke «Min familie» • Hjemmebesøk • Kjennskap til ulike nasjonaliteter i barnegruppa

Nærmiljø og samfunn

5-6 år

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Prosessmål og fokus 5-6 år	Forslag til konkrete aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Barna får opplæring i trafikkregler. • Barna får en begynnende forståelse av hvordan man bruker kart. • Barns medvirkning: De ansatte lytter oppmerksomt når barna uttrykker ønsker og behov, og oppmuntrer barnas initiativ. • Barnesamtaler. • Barna får mer ansvar som ordensbarn; Dekke bord, hygiene og orden. • Barna er med i naturgruppa; aktiviteter sammen med jevnaldrende, nye utfordringer siste år i barnehagen. • Barna får kjennskap til samisk kultur og historie. • Blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner.	<ul style="list-style-type: none"> • Lage digital fortelling om seg selv og f.eks turer • Ta barna med på planlegging • Fotballturnering • Barnas blomsterdag • Sykkeldag • Hjertesamling • Medvirke i artikkel i Romerikes Blad, Mitt Lørenskog • Turer i nærområdet: Tog, buss, skole, butikk, bibliotek, frisør, tannlege, bensinstasjon • Lære Lørenskogsangen • Norge som samfunn: Hvem bestemmer, hva er demokrati?, leke valg • Lørenskog historielag	<ul style="list-style-type: none"> • Gå tur med kart over nærområdet / Lørenskog • Tegne eget kart • Lage oversikt over Lørenskog og hvor den enkelte bor • Bruk av skilt og andre trafikale symboler i formelle og uformelle aktiviteter • Enkel orienteringsløype • Bruke etternavn, navn på søsken (og lignende) i samlinger

